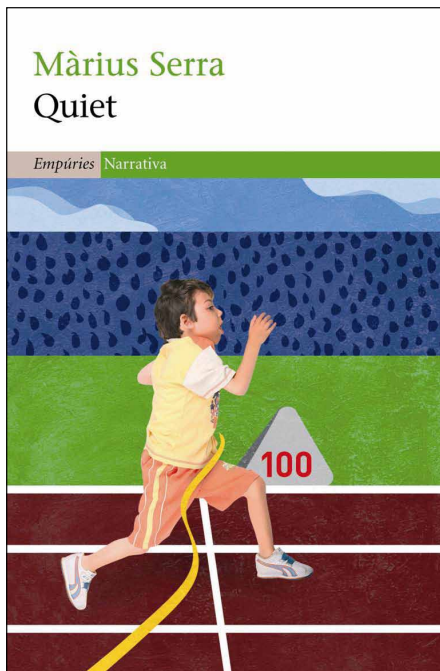

La nostra normalitat

Oriol Izquierdo

Màrius Serra: *Quiet*
Barcelona: Empúries, 2008

Màrius Serra: *Quieto*
Barcelona: Anagrama, 2008

Aquest és un article escrit des de la parcialitat més objectiva. Començaré, doncs, posant algunes cartes sobre la taula.

La primera: vaig ser durant uns anys l'editor de Màrius Serra i això em va permetre assistir com un espectador privilegiat, des de la cuina mateix de l'escriptura, a un procés que culmina, i com ho fa, a *Quiet*. La segona: no només hem tingut una relació professional i hem continuat essent amics, sinó que l'atzar ens ha fet viure situacions massa paral·leles: quan va néixer en Lluís, el protagonista estàtic de *Quiet*, ja feia deu anys que la Clara vivia entre nosaltres. La tercera: una conseqüència dels dos fets anteriors és que he esdevingut personatge real i recognoscible d'alguns relats de Màrius Serra. Primer, i principalment com a editor, a *De com s'escriu una novel·la*. Després, com a pare d'una nena d'ètnia llullu, a

Quiet. Per tot això, no em costarà gaire dir coses del llibre, però alhora aquest és un article especialment difícil d'escriure.

Ho sàpiga o no, d'una manera o d'una altra, en més o en menys mesura, sigui com vulgui, l'escriptor sempre escriu a partir de la seva pròpia experiència. Hi ha autors que ho dissimulen, potser per negar-ho, mentre que d'altres juguen amb un fet que és, n'estic convençut, inevitable. Màrius Serra és d'aquests, i diria que ha estat quan n'ha pres plena consciència que s'ha produït el salt que separa els seus llibres inicials de la novel·la *Mon oncle*, peça clau de la primera maduresa creativa. Als contes de *Línia*, per exemple, no costava gaire suposar que molts paisatges urbans i humans eren pròxims a l'autor, però només ho podíem suposar. *Mon oncle*, en canvi, és un exercici d'autoficció a partir d'històries i figures familiars encobert a penes pel fet que la identitat del protagonista, Canut, és diferenciada de la de l'autor.

Avui, en l'obra de Serra es poden distingir tres camins que avancen en paral·lel, i no sense entrecreuar-se. D'una banda ha continuat el desplegament de l'obra més estrictament enigmística, que té en *Verbàlia* un títol de referència. En segon lloc, hi ha la narrativa més clarament de ficció d'*Ablatanatalba* o *Farsa*. I en tercer lloc hi ha els relats amb menys ficció, que comprometen cada vegada amb més radicalitat la pròpia realitat com a matèria literària. Ja hem dit que a *Mon oncle* la matèria narrativa era fins a cert punt l'herència familiar. El llibre següent, *La vida normal*, presenta un seguit de "relats sense persona narrativa interposada" que exploren la distància entre realitat i relat. A *De com s'escriu una novel·la* l'autor converteix el seu fracàs aparent davant un projecte narratiu en autobiografia editorial i literària. Finalment, i com si fos el següent graó d'una seqüència

planificada, *Quiet* parla sense màscares de "set anys en la vida del nostre fill Lluís Serra Pablo, àlies Llullu", que "va néixer amb una greu encefalopatia que la ciència neurològica encara no ha estat capaç de definir".

Em sembla que *Quiet* només ha rebut comentaris elogiosos. Potser no podia ser d'una altra manera: qui gosaria posar objeccions al llibre sense semblar poc respectuós amb l'experiència que recull? Crec que Serra ha

Tots els qui compartim l'experiència de la anormalitat devem molt a *Quiet*

tingut l'habilitat de jugar també amb això. No ha renunciat a l'esquer de l'impudor ni a una possible apel·lació a la compassió: *Quiet* parla del seu fill Lluís i d'ell mateix, de la convivència amb un pluridiscapacitat i de les dificultats de viure-ho en societat. Molts lectors s'han sentit tocats pel *drama*. Però Serra té la virtut de parlar-ne des de l'humor, amb una no gens fàcil honestedat personal, mantenint ben alta la seva dignitat i la d'en Lluís. D'aquesta manera el *drama* es capgira en una normalitat encara més torbadora.

Tots els qui compartim l'experiència de la anormalitat devem molt a *Quiet*. El llibre té la capacitat de visibilitzar l'invisible des de l'experiència més singular i sense pretendre en cap moment generalitzar-la. Mostra, si voleu dir-ne així, l'orgull de la diferència, que no és més que l'acceptació de les condicions de vida de cadascú, la normalitat de la anormalitat, primer pas per assumir l'esforç de desplegar-s'hi fins més enllà dels seus límits aparents. I això val per a tothom. Per als normals i per als anormals. Si és que, en el fons, fossin diferents.

